

DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH, FORM I METOD PRACY DO POTRZEB UCZNIA Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU LEKKIM

Dostosowania dla ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim powinny być opracowane na takim poziomie, aby każdy uczeń mógł im sprostać oraz zapewniły realizację konkretnych celów edukacyjnych (wynikających z podstawy programowej danego etapu nauczania). Celem dostosowania wymagań jest wyrównywanie szans edukacyjnych wśród uczniów u których stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe utrudniające im naukę, zapobieganie nawarstwianiu się u nich zaległości szkolnych oraz zwiększenie lub utrzymanie motywacji do uczenia się.

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim wymagają zindywidualizowanego podejścia w procesie edukacyjnym oraz w kształtowaniu prawidłowych postaw społecznych.

Nie można obniżać podstawy programowej, należy wymagać od ucznia pracy na lekcjach, pracować nad poczuciem obowiązków szkolnych, a jego rodzice/prawni opiekunowie powinni udzielać mu pomocy i wsparcia podczas nauki oraz wyrównywania istniejących braków edukacyjnych.

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim powinni korzystać z dostosowanej skali ocen – standardowe wymagania na poszczególne oceny powinny zostać zrewidowane przez zespół nauczycieli i podane do wiadomości rodzicom/ uczniowi.

Nauczyciele dostosowują wymagania edukacyjne na podstawie:

- 1) opinii wystawianych przez Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne lub Poradnie Specjalistyczne, dla dzieci lub uczniów z:
 - specyficznymi trudnościami w uczeniu się (dysleksja, dysortografia, dysgrafia, dyskalkulia),
 - szczególnymi uzdolnieniami,
 - inteligencją niższą niż przeciętnie,
 - niepowodzeniami edukacyjnymi,
 - zaburzeniami komunikacji językowej,
 - nadpobudliwością ruchową,
 - chorobą przewlekłą,
 - doświadczających sytuacji traumatycznych lub kryzysowych,
 - z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.
- 2) orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego lub potrzebie indywidualnego nauczania wystawianych przez Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne lub Poradnie Specjalistyczne, takich jak:
 - orzeczenie dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
 - orzeczenie dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym,
 - orzeczenie dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo lub z afazją,

- orzeczenie dla dzieci słabowidzących lub niewidomych,
- orzeczenie dla dzieci słabosłyszących lub niesłyszących,
- orzeczenie dla dzieci z autyzmem lub Zespołem Aspergera,
- orzeczenie dla dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym lub niedostosowanych społecznie,
- ze względu na stan zdrowia, który utrudnia lub uniemożliwia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły.

Wystawiane opinie i orzeczenia zawierają ogólne wskazania do dalszej pracy, które nauczyciele muszą skonkretyzować podczas bezpośredniej pracy z dzieckiem lub uczniem.

Przykłady dostosowań wymagań edukacyjnych dla ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim:

1. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w tym form i metod pracy.
2. W razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczanego na wykonanie poszczególnych zadań.
3. W procesie dydaktycznym czuwanie nad prawidłowym rozumieniem poleceń pisemnych i treści czytanych przez ucznia.
4. Odpytywanie części ale z mniejszej partii materiału.
5. Uczenie teorii w powiązaniu z praktyką, bazowanie na konkretach.
6. Podczas pracy na zajęciach należy kontrolować stopień koncentracji uwagi oraz poziom zainteresowania omawianymi zagadnieniami.
7. W trakcie podawania nowego materiału stosowanie techniki powtórzeń, powtarzanie ważniejszych kwestii w uproszczony sposób.
8. Sprawdzanie czy uczeń rozumie polecenia, obserwowanie czy słucha, zadawanie krótkich pytań naprowadzająco – sprawdzających.
9. W procesie dydaktycznym czuwanie nad prawidłowym rozumieniem poleceń pisemnych i treści czytanych przez ucznia.
10. W pracy z uczniem bazowanie na jego mocnych stronach.
11. W sytuacjach odbieranych przez ucznia jako trudne wspieranie go w pokonywaniu trudności, mobilizowanie do wysiłku i pracy, dowartościowywanie, podnoszenie wiary we własne możliwości.
12. Doskonalenie umiejętności ucznia w zakresie technik zapamiętywania, w celu uatrakcyjnienia tego procesu należy prezentować i powtarzać wiedzę w różnych kontekstach, formach oraz z wykorzystaniem różnych środków dydaktycznych.
13. Podczas oceniania brać pod uwagę wkład pracy ucznia, zaangażowanie, samodzielność w wykonywanych działaniach oraz poziom umiejętności.
14. Udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
15. Motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu.
16. Kształtowanie motywacji do uczenia się.
17. Zwiększanie możliwości ucznia w poznawaniu samego siebie i otoczenia.

18. Stwarzanie kreatywnych warunków uczenia się.
19. Kształtowanie umiejętności ucznia w podejmowaniu decyzji, utrwalanie osiągnięć.
20. Bazowanie na czynnościach prostych, znanych i lubianych przez ucznia.
21. Kształtowanie zachowań umożliwiających współdziałanie i współpracę.
22. Angażowanie do zadań nieskomplikowanych, do współpracy z dziećmi w organizowaniu imprez, teatryków, występów.
23. Eksponowanie mocnych stron ucznia, zdolności, pozytywnych cech.
24. Zachęcanie do aktywności ustnej na lekcji.
25. Zapisywanie w zeszytcie ucznia zakresu zagadnień, przedmiotów potrzebnych na kolejne lekcje.
26. Wspomaganie i uzupełnianie procesu edukacyjnego dodatkowymi pomocami.
27. Przyznanie dodatkowych zajęć rewalidacyjnych.
28. Zadbanie o integrację z zespołem klasowym, w czasie zajęć szkolnych i poza lekcyjnych.
29. Rozwijanie samodzielności w podejmowaniu decyzji i uczenie ponoszenia ich konsekwencji.

JĘZYK POLSKI

- zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań;
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie;
- wydłużanie czasu na odpowiedź, przeczytanie lektury;
- wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje, ruchomy alfabet;
- odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego;
- formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady;
- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień;
- zajęcia w ramach zespołu dydaktyczno-wyrównawczego, gdzie szczególnie u młodszych dzieci należy oprócz wyjaśniania bieżących zagadnień programowych usprawniać funkcje poznawcze (procesy intelektualne i percepcyjne), (zajęcia dodatkowe są niezbędne, bowiem dziecko z inteligencją niższą niż przeciętna nie jest w stanie opanować tych umiejętności tylko dzięki pracy na lekcji i samodzielnej nauce własnej w domu);
- należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach;
- dyktanda przeprowadzać indywidualnie w wolniejszym tempie, gdyż dzieci te często nie nadążają za klasą;
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.

JĘZYKI OBCE

- ograniczenie ilości słówek do zapamiętania;
- pozostawianie większej ilości czasu na ich przyswojenie;
- informowanie ucznia kiedy i z czego będzie odpytywany;
- wymagania w wypowiedzaniu się na określony temat ograniczyć do kilku krótkich, prostych zdań.

MATEMATYKA, FIZYKA, CHEMIA

- częste odwoływanie się do konkretnego np. graficzne przedstawianie treści zadań, szerokie stosowanie zasady pogłębienia;
- omawianie z podziałem na mniejsze części materiału i o mniejszym stopniu trudności;
- podawanie poleceń w prostszej formie, czyli dzielenie złożonych treści na bardziej zrozumiałe;
- w miarę potrzeby wydłużanie czasu na wykonanie zadania;
- wspieranie ucznia w trakcie samodzielnej pracy, w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnienie, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania;
- zadawanie odpowiedniej ilości pracy domowej do samodzielnego wykonania;
- zwiększyć ilość czasu i powtórzeń dla opanowania danej partii materiału.

GEOGRAFIA, BIOLOGIA, HISTORIA

- kierowanie do ucznia pomocniczych pytań, na które powinien znaleźć odpowiedzi podczas czytania, analizy materiału w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji. Podobnie można postępować przy powtórkach.
- zwiększenie ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału, dzielenie go na mniejsze części.

WYCHOWANIE FIZYCZNE, TECHNIKA

- zapewnienie większej ilości ćwiczeń, aby uczeń opanował daną sprawność (w razie potrzeby zwolnienie z wykonania ćwiczeń przerastających możliwości ruchowe ucznia);
- wielokrotne tłumaczenie i wyjaśnianie zasad i reguł gier sportowych;
- pomoc w wyborze tematu pracy technicznej, wspieranie podczas pracy ucznia;
- oceniamy zaangażowanie i wysiłek ucznia w pracę.

Na podstawie:

Antoszkiewicz E., (2016), Tworzenie warunków edukacyjnych dla ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, Warszawa: ORE

Olechowska A., (2016), Specjalne potrzeby edukacyjne, Warszawa: PWN

https://pedagog szkolny.pl/viewpage.php?page_id=181

http://www.poradnikautystyczny.pl/post/edukacja/dostosowywanie_wymagan_edukacyjnych

Opr.

Zespół SCWEW Kraków – Beata Szczęśniak

